



# Framkvæmdaáætlun náttúruminjaskrár B-hluti

Fundur með landeigendum

Ingibjörg Marta Bjarnadóttir  
[ingibjorgb@umhverfisstofnun.is](mailto:ingibjorgb@umhverfisstofnun.is)



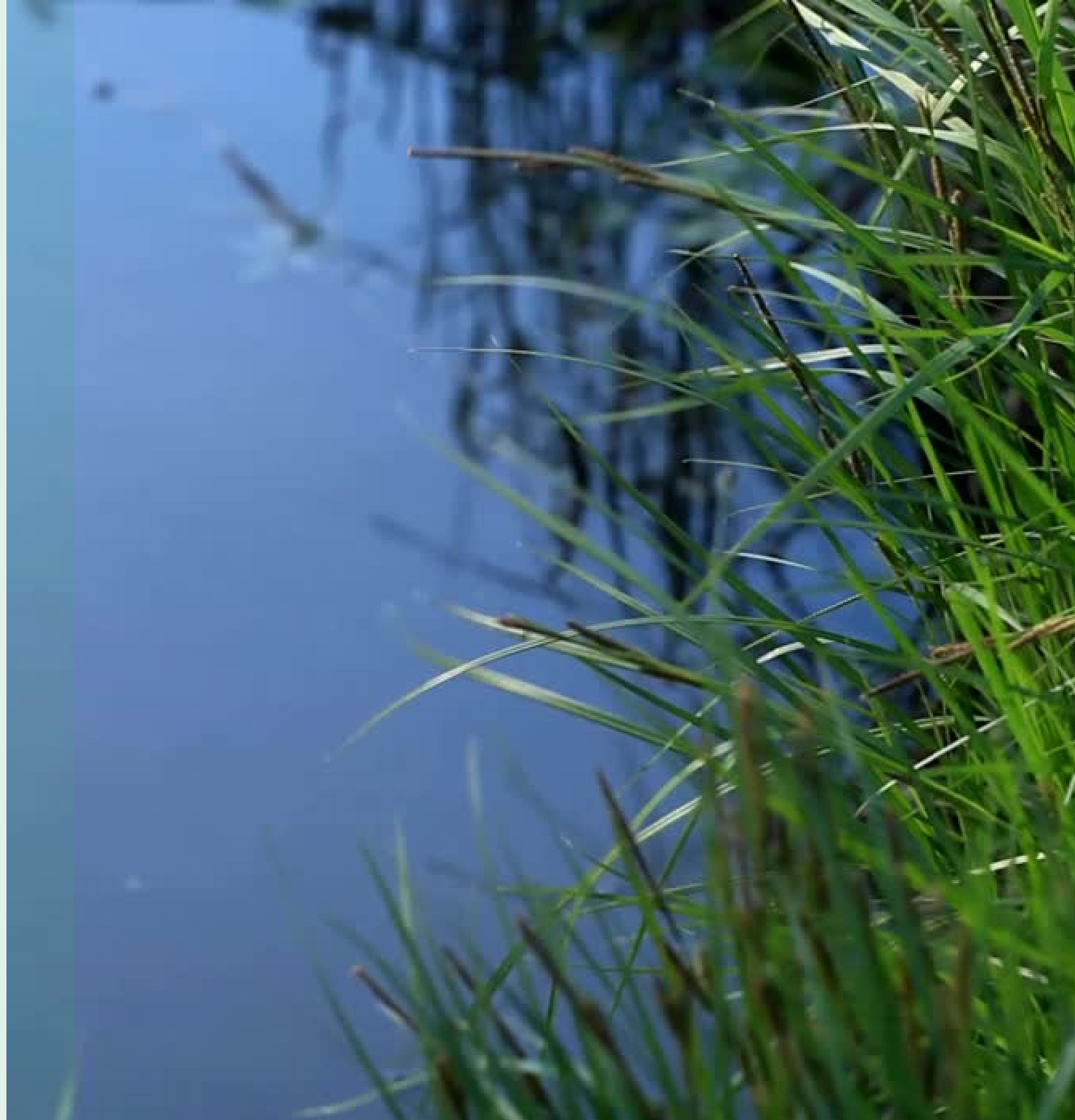
# Efni

- Framkvæmdaáætlun náttúruminjaskrár
- Vert að hafa í huga
- Ferli tillögunnar
- Tillaga Ní til framkvæmdaáætlunar
- Kynningaferli
- Réttaráhrif svæða á framkvæmdaáætlun
- Hvað þýðir þetta ??
- Norður-Melrakkaslétta
- Næstu skref

## Framkvæmdaáætlun náttúruminjaskrár

- A-hluti: Friðlýst svæði
- **B-hluti: Framkvæmdaáætlun til næstu fimm ára, þ.e. skrá yfir þær náttúruminjar sem Alþingi hefur ákveðið að setja í forgang um friðlýsingu eða friðun á næstu fimm árum.**
- C- hluti: Skrá yfir aðrar náttúruminjar sem ástæða þykir til að friðlýsa eða friða.

Um val minja á náttúruminjaskrá er fjallað í 35. gr. náttúruverndarlaga (VI. kafli laganna)





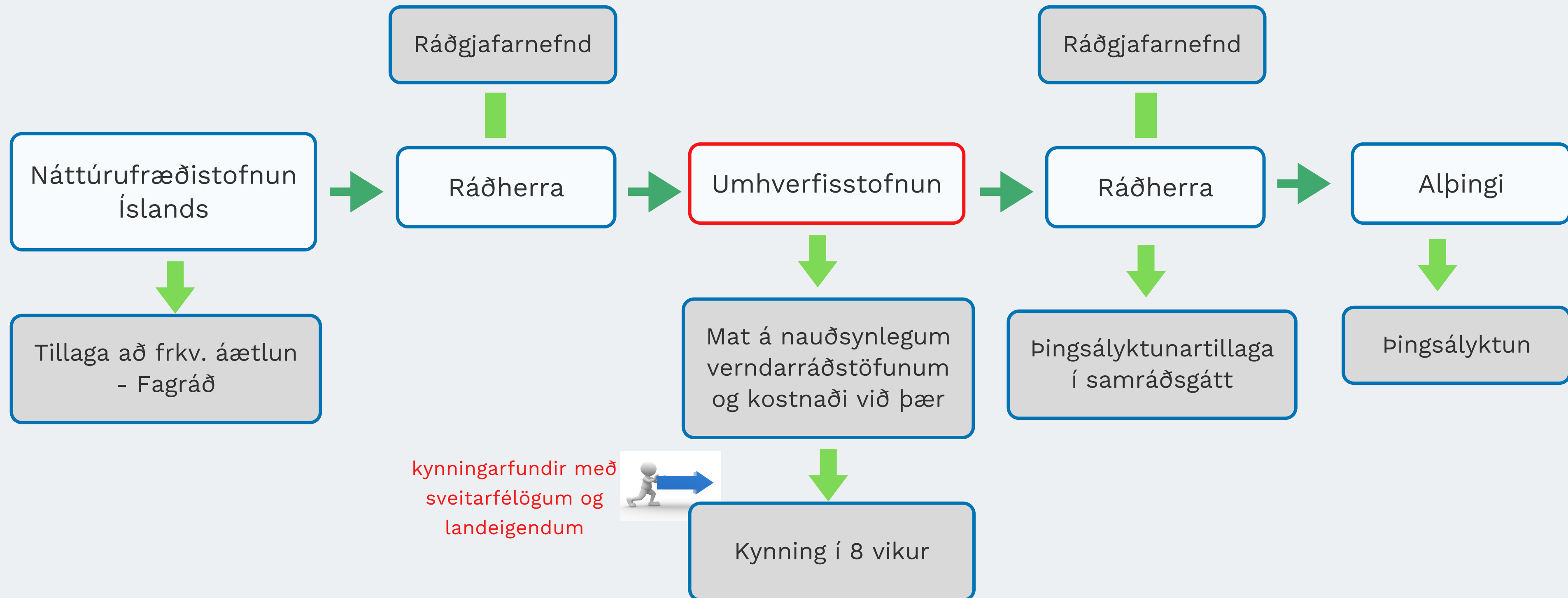
## Vert að hafa í huga

- **Ekki eignarnám**
- Engin áhrif á eignarhald
- Engin breyting á skráningum fasteigna
- Ekki verið að hindra né takmarka núverandi nýtingu
- Ekki stefna um uppbyggingu nýrra ferðamannastaða
- Ekki áætlun um bann við öllu
- Ekki er verið að vinna friðlýsingu
- Náttúruvernd - forgangsröðun

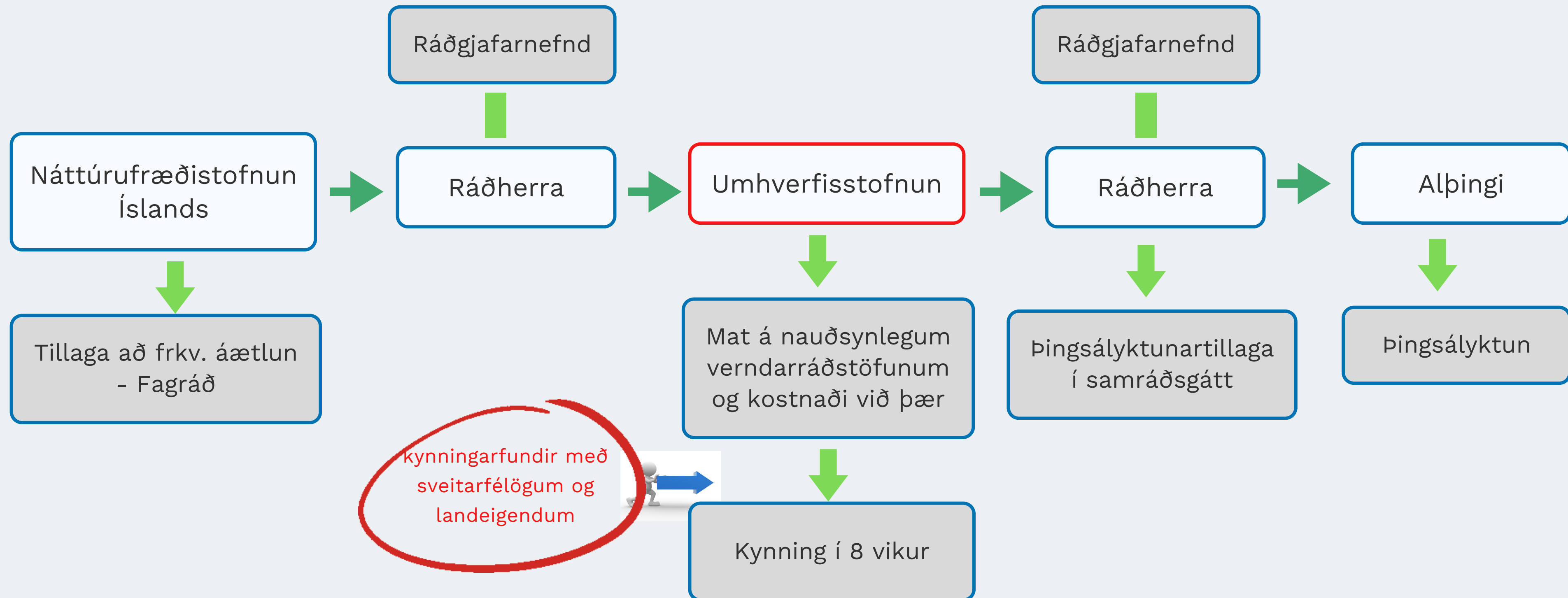
*Kynningin og glærur verða birt á heimasíðu Umhverfisstofnunar [www.ust.is](http://www.ust.is)*



# FERILL TILLÖGU AÐ FRAMKVÆMDAÁÆTLUN NÁTTÚRUMINJASKRÁR



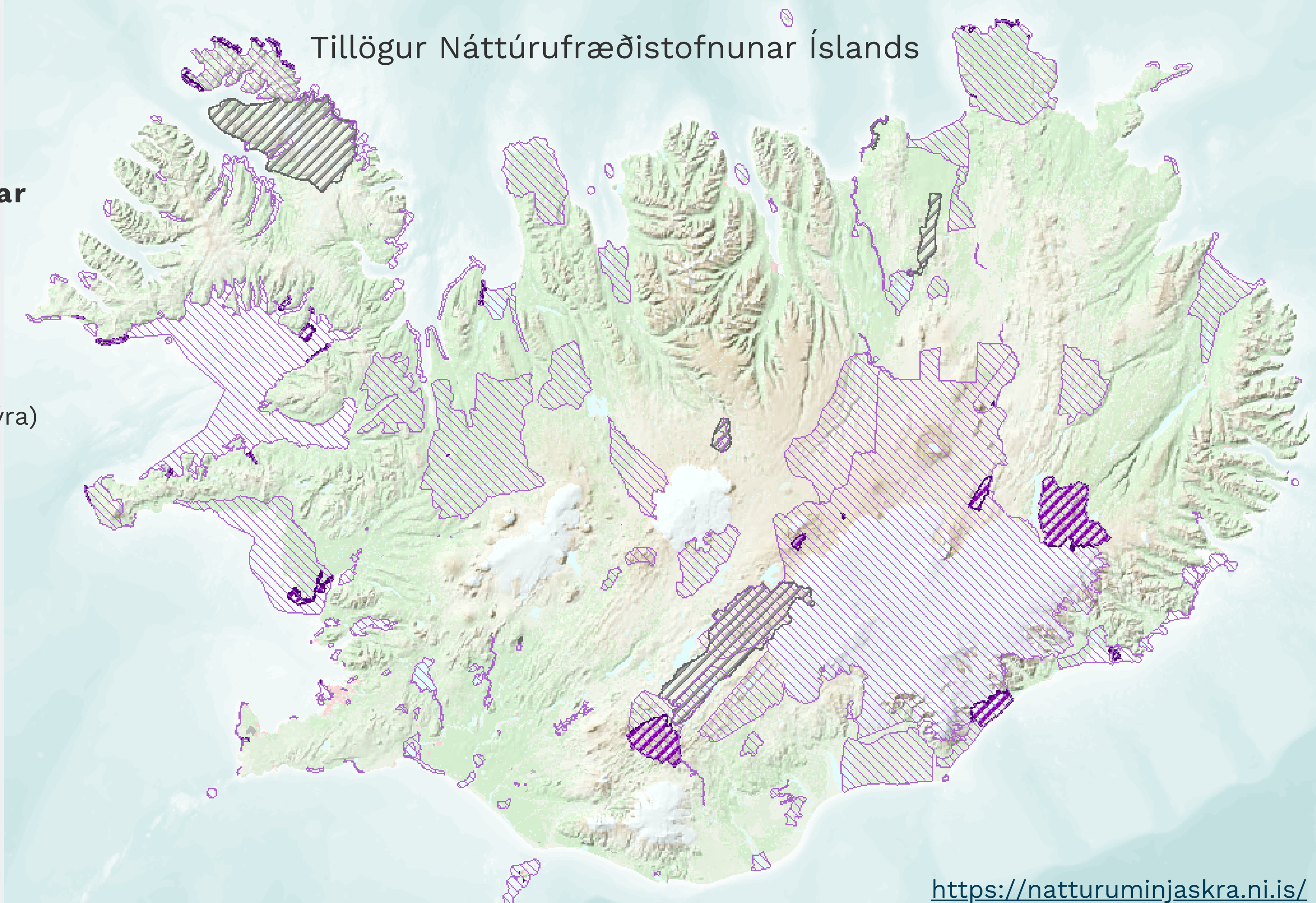
# FERILL TILLÖGU AÐ FRAMKVÆMDAÁÆTLUN NÁTTÚRUMINJASKRÁR



# Tillögur Náttúrufræðistofnunar Íslands

## Áherslur Náttúrufræðistofnunar

- Byggja upp net verndarsvæða
- Vistgerðir (tegund samfélags plantna og dýra)
- Mikilvæg fuglasvæði
- Jarðminjar





## Áhersla Umhverfisstofnunar

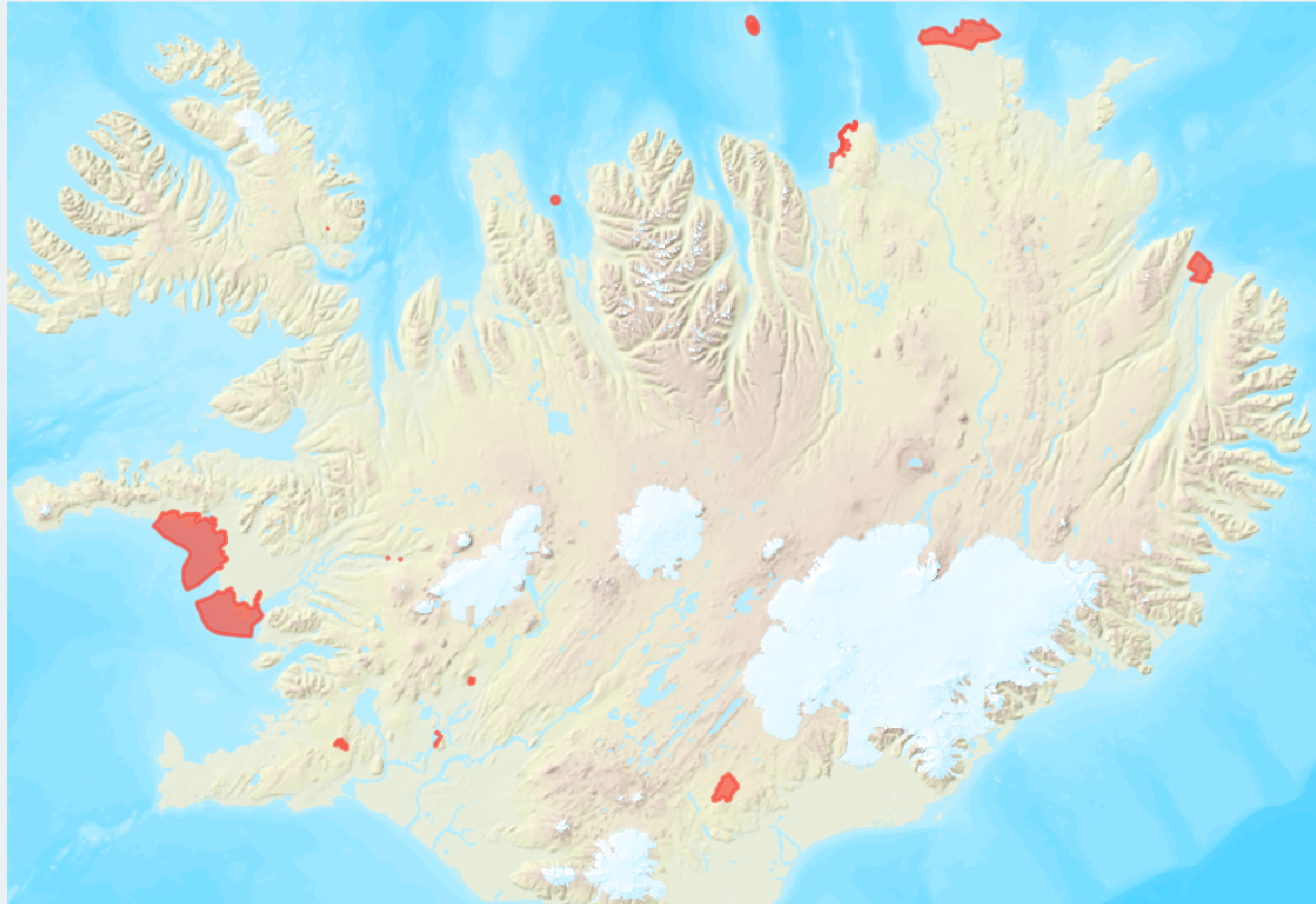
- Svæði með vistgerðum með hátt verndargildi og **slæma** eða **ófullnægjandi** verndarstöðu.
  - Votlendissvæði
  - Jarðhitasvæði
  - Lindasvæði
  - Steingervingasvæði
- Búsvæði tegunda á **válista**, einkum fuglategunda.
- **Lykilsvæði** fyrir líffræðilega fjölbreytni.  
**Dýrmætustu** svæðin.





## Svæði sem unnið er með\*

1. Almennungur (við Geysi)
2. Drangey
3. Goðdalur
4. Grímsey
5. Hengladalir
6. Húsey og Eyjasel
7. Höfðaflatir
8. Lauffellsmýrar
9. Norður-Melrakkaslétta
10. Norður-Mýrar
11. Álftanes-Álftárós-Langárós
12. Oddauppsprettur-Lambeyrarkvíslar
13. Reykjanes-Þorlákshver
14. Tjörnes





## Hvers vegna?

Nauðsynleg aðgerð til að tryggja líffræðilegra fjölbreytni á Íslandi til framtíðar.

Vernda þarf verðmætustu og viðkvæmustu búsvæði tegunda og vistgerða sem standa höllum fæti.

Eykur viðnámsþrótt gegn loftslagsbreytingum og áhrifum þeirra.

Kjarnaþáttur í að ná fram alþjóðamarkmiðum um verndun líffræðilegrar fjölbreytni.





# ALÞJÓÐLEGAR SKULDBINDINGAR



Verndun villtra  
dýra og plantna



CONVENTION ON WETLANDS  
(Ramsar, Iran, 1971)  
Verndun votlendis



Heimsmarkmið Sameinuðu  
þjóðanna



**OSPAR  
COMMISSION**

Verndun lífríkis í  
N-Atlantshafi



Convention on  
Biological Diversity



Styður markmið  
loftslagssamningsins/ aðgerðaáætlun  
ríkisstjórnar í loftslagsmálum



2020 UN BIODIVERSITY CONFERENCE  
COP 15 - CP/MOP10-NP/MOP4  
Ecological Civilization-Building a Shared Future for All Life on Earth  
KUNMING - MONTREAL

Stuðlar að  
lykilmarkmiði um vernd  
30% á landi og 30% í  
hafi.









Hvað þýðir að svæði fari á framkvæmdaáætlun náttúruminjaskrár?



## Aðgæsluskylda

## Forðast rask

## Leyfisskylda

Vegna framkvæmda sem fela í sér rask.



## Umsagnarskylda

Hlutverk sveitarfélags vegna umsókna um framkvæmdaleyfi



## Bann við framkvæmdum

Ráðherra er heimilt að setja á tímabundið bann (3 mán) við framkvæmdum eða nýtingu sem geta skaðað verndargildið.

Heimilt að lengja með sérstakri ákvörðun, en ekki lengur en í 1 ár.



## Samræming við skipulagsáætlanir

Framkvæmdaáætlun náttúruminjaskrár, B-hluti, er bindandi við gerð skipulagsáætlana.

## Forkaupsréttur ríkisins



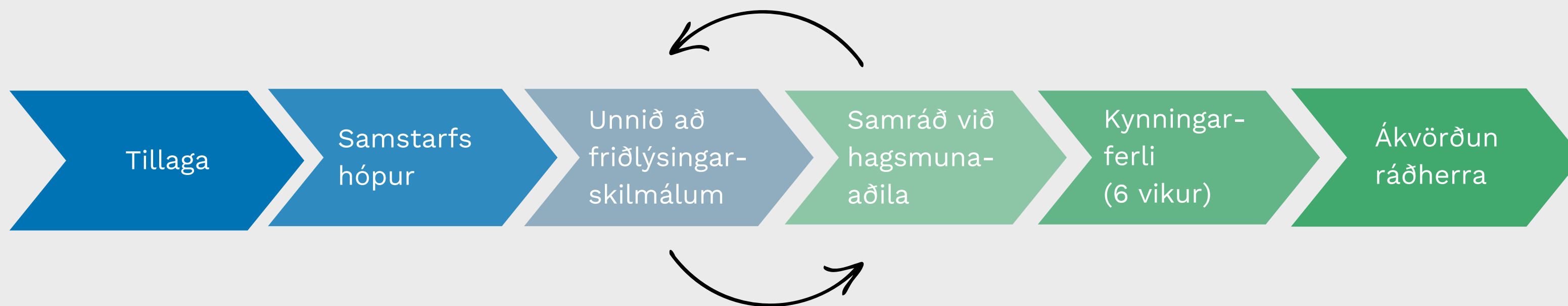


## Þýðing fyrir landeigendur?

- **Eignaréttur helst óbreyttur**
- Hefðbundnar nytjar haldast óbreyttar
- Aðgæsluskylda
- Forðast rask
- Leyfisskylda til sveitarfélags vegna framkvæmda sem fela í sér rask
- Svæðið er á fimm ára áætlun Alþingis um friðlýsingu eða friðun



# Friðlýsingarferlið



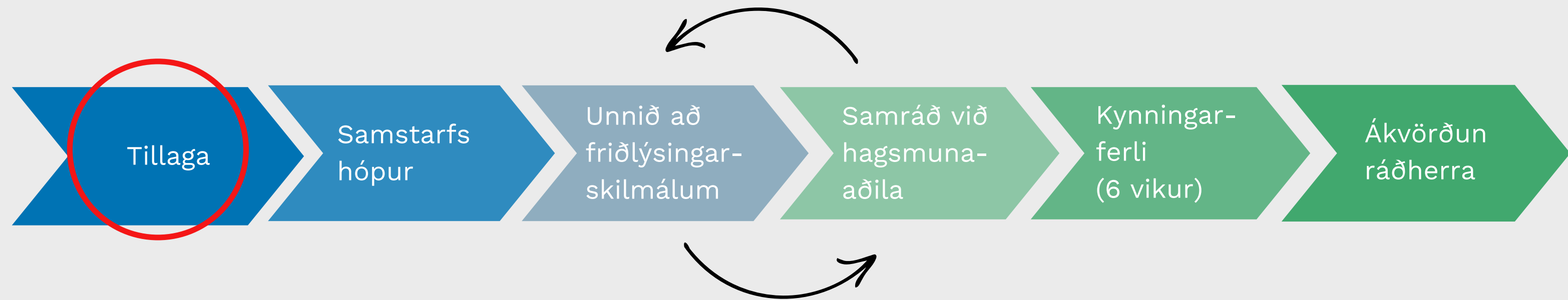
Samstarfshópur er skipaður fulltrúum frá:

- Umhverfisstofnun
- Landeigendum
- Sveitarfélögum
- Öðrum eftir þörfum (t.d. hagsmunaaðilum og fagstofnunum)

Hlutverk hópsins er að vinna að undirbúningi friðlýsingar, þ.e. afmörkun svæðis og tillögu að skilmálum.

<https://ust.is/nattura/fridlysingar/>

# Friðlýsingarferlið



Samstarfshópur er skipaður fulltrúum frá:

- Umhverfisstofnun
- Landeigendum
- Sveitarfélögum
- Öðrum eftir þörfum (t.d. hagsmunaaðilum og fagstofnunum)

Hlutverk hópsins er að vinna að undirbúningi friðlýsingar, þ.e. afmörkun svæðis og tillögu að skilmálum.

<https://ust.is/nattura/fridlysingar/>





# Vinnukort



0 2,5 5 km

Maxar Iceland Ortho 50

Flatarmál: 181 km<sup>2</sup>

Uppruni:

Dagfari:





## Norður Melrakkaslétta

### *Tilnefnt vegna vistgerðanna:*

- Gulþörungaleira
- Klóþangsfjara
- Klóþangsklungurs

### *Um vistgerðirnar:*

- Mikilvæg fæðusvæði fugla.
- Verndarstaða: Ákjósanleg og ófullnægjandi
- Verndargildi: Miðlungs hátt og mjög hátt

### *Tilnefnt vegna fuglanna:*

- Æðs
- Kríu
- Álku
- Himbrima
- Lóms
- Grágæsar
- Rauðbrystings
- Sanderlu
- Sendlings
- Tildru

### *Um fuglana:*

- Á válista
- Ábyrgðartegundir
- Á lista  
Bernarsamningsins





## Norður Melrakkaslétta

- Lífrík votlendissvæði og vötn
- Lífrík sjávarlón og víkur
- Fjölbreytt lífríki
- Ríkulegt fuglalíf
- Hluti af alþjóðlega mikilvægu fuglasvæði Melrakkasléttu
- Mikilvæg varpsvæði fugla
- Selalátur



## Mögulegar verndarráðstafanir

### 1. Friðlýsing sem friðland með mögulegum svæðisskiptingum

- Áhersla á vernd lífríkis
- Dæmi: Blikastaðakró-Leiruvogur

### 2. Friðun vistgerða

- Áhersla á vernd vistgerða og tegunda
- Dæmi: Friðun æðplantna, mosa og flétta



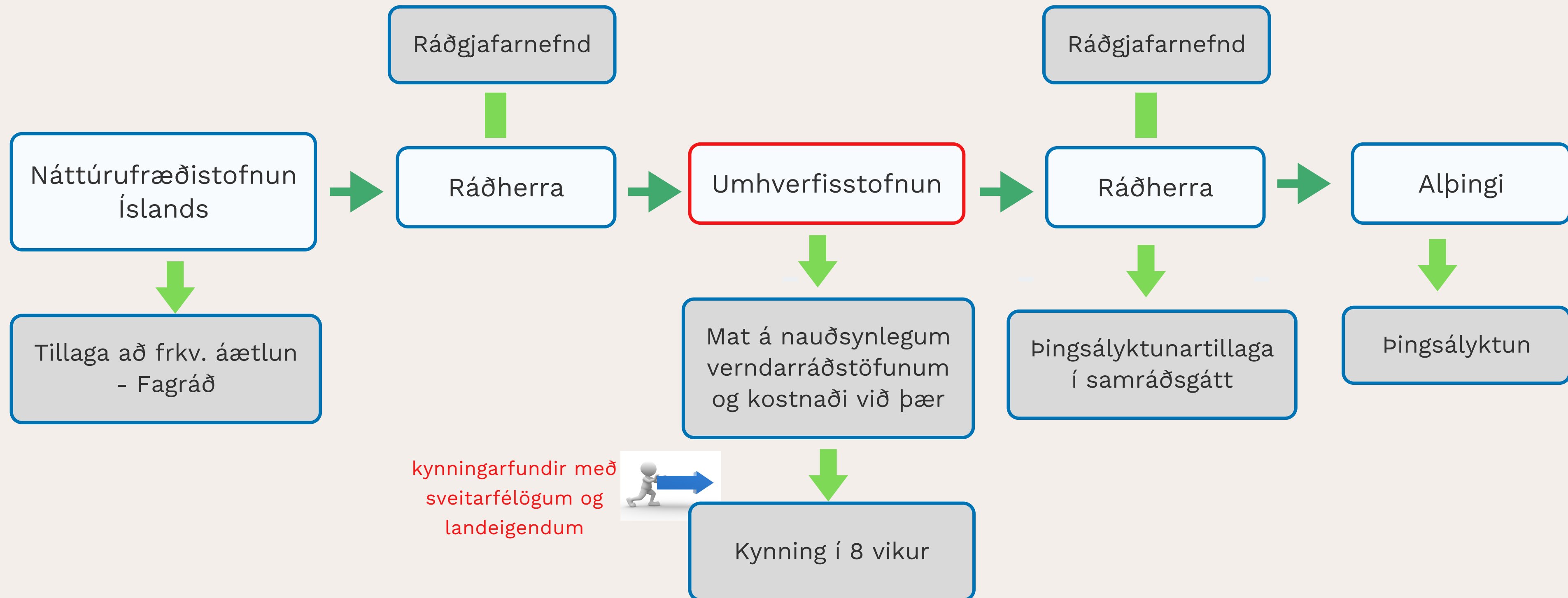


## Mögulegar takmarkanir/innviðir

- Ekki þörf á að takmarka þá landnotkun og hlunnindanýtingu sem er nú á svæðinu
- Á varptíma gæti þurft að takmarka notkun dróna á varpsvæðum
- Möguleg stýring gesta með hóflegum innviðum s.s. fræðsluskiltum



# FERILL TILLÖGU AÐ FRAMKVÆMDAÁÆTLUN NÁTTÚRUMINJASKRÁR







# Takk fyrir

[ingibjorgb@umhverfisstofnun.is](mailto:ingibjorgb@umhverfisstofnun.is)  
[ust@ust.is](mailto:ust@ust.is)  
S: 5912000

